

DIASZPÓRAINTERJÚK

A magyar diaszpóra intézményesülésének és anyaországi kapcsolatainak mélyebb megismerése érdekében felkerestem és mélyinterjúkat készítettem azokkal a szervezeti vezetőkkel, akik a helyi, lokális szinten végzett közösségépítő tevékenységeik mellett jelentős szerepet vállalnak a magyar diaszpóra regionális, országhatárokon átívelő kapcsolathálójának kialakításában, a nagyobb ernyőszervezetek irányításában, valamint az anyaországi vezetőkkel meglévő kapcsolatok fenntartásában. A velük folytatott beszélgetések fényt derítenek a területenként eltérő önszerveződési folyamatok sokrétűségére, a közösségi élet régi és új kihívásaira, lehetőségeire, valamint a magyarországi támogatások fogadtatására. Jelen rovatban ezeknek a beszélgetéseknek a feldolgozott szövegeit közöljük az egymást követő lapszámainkban. A mélyinterjúk elkészítésével a magyar diaszpóra szervezeti életének értelmező megértése és bemutatása volt a célom: a diaszpóra intézményesülésének emberi mivolta után kutattam, a jelentések nyomába szegődve.

Gaszó Dániel
szerkesztő

Az előző lapszámokban megjelent interjúszövegek:

Lendvai-Lintner Imre: *„...a diaszpórában működő szervezetek legtöbbjét cserkészek alapították”*

Ludányi András: *„Úgy éreztük, hogy a magyar emigráns szervezetek vezetői Amerikában a múltban élnek, és ellentétes politikai céljaikkal szétforgácsolják a közösségeinket. Elhatároztuk, hogy ezen mi változtatni fogunk”*

Kunckelné Fényes Ildikó: *„A Venezuelába kivándorolt magyarok unokái és dédunokái egyre jobban keresik a gyökereiket”*

*„...AZ ELCSATOLT TERÜLETEKRŐL SZÁRMAZÓ
MAGYAROK FOGJÁK KANADÁBAN A MAGYAR
KÖZÖSSÉGI ÉLETET TOVÁBBVINNI” –*

SZENTHE ANNÁVAL
GAZSÓ DÁNIEL BESZÉLGET

Szenthe Anna 1978-ban vándorolt el Magyarországról. Először Franciaországba, majd onnan Kanadába ment, Edmonton városában telepedett le. Az Albertai Egyetemen végzett oktatói és kutatói tevékenysége mellett mindvégig aktívan részt vett az észak-amerikai országban élő magyar közösségek intézményrendszerének alakításában. Jelenleg is a 2001-ben alapított Kanadai Magyar Kulturális Tanács elnöke, valamint a Magyar Diaszpóra Tanács kanadai tagszervezeteinek regionális elnöke. Beszélgetésünk során a Kanadában működő magyar szervezetek sajátosságairól és sokszínűségéről, többségi társadalom felé való nyitottságáról, valamint magyarországi kapcsolatairól kérdeztem őt.

Gazsó Dániel: Mióta élsz a tengerentúlon, és hogyan kerültél oda?

Szenthe Anna: 1978-ban mentem el a kommunista Magyarországról a férjemmel együtt. A politikai helyzet, a kilátástalanság, a megszorítások készítették minket arra, hogy elvándoroljunk. [...] A bátyám jóval korábban emigrált. Először a '60-as évek elején Angliába ment. Ott éltek rokonaink, de ennek ellenére nem sikerült munkát találnia, és a letelepedési engedélyt sem kapta meg, így kénytelen volt visszajönni. Másodszor csak Ausztriáig jutott. [...] Emlékszem, még kislány voltam, amikor a rendőrök kijöttek hozzánk, és érdeklődtek a bátyám után. Aztán behívták a szüleimet, apámat jól megnyúzták, majdnem börtönbe került. Apám akkor felhívta a bátyámat telefonon, és megmondta neki, hogy menjen minél messzebbre. Éltek rokonaink Kanadában is, így a bátyám végül odament. 1965-ben érkezett meg Torontóba. Építésztechnikként, ha nem is azonnal, de el tudott helyezkedni. Később ő segített nekünk a kitelepedésben. [...] Először Párizsba mentünk. Nekem akkor volt először kék útlevellem. Majd egy évet töltöttünk ott, mert a kanadai bevándorlási papírokkal kapcsolatos ügyintézés annyira elhúzódott. Nem rossz hely Párizs, de azzal a minimális segéllyel, amit egy nemzetközi katolikus szervezettől kaptunk

és abban a kilátástalanságban nehéz volt elviselni. Végül 1979 telén érkezünk meg Kanadába. [...] Először úgy volt, hogy Winnipegbe megyünk, de még Párizsban kaptunk egy levelet a bátyámtól, hogy Edmontonba menjünk, mert közben ott kapott egy másik állást.

GD: A helyi magyar közösséget is a bátyádon keresztül ismerték meg?

SzA: A bátyám nem nagyon járt magyar körökbe, volt egy-két magyar barátja, de nem járt a közösségbe. Az Edmontoni Magyar Kultúrkörbe is csak azért iratkozott be, mert tudta, hogy jövünk, és azt gondolta, hogy mi annyira „friss magyarok” leszünk Kanadában, hogy szükségünk lesz egy kis magyar pátyolgatásra. Így is lett, miután megérkeztünk Edmontonba, már a második héten lementünk férjemmel a Magyar Házba. Mai napig vannak olyan barátaim, akiket még akkor ismerem meg. [...] Kanadában a magyarok egy nagyon vegyes közösséget alkotnak, mely eltérő érdeklődésű és gondolkodású emberekből áll. Az a közös bennünk, hogy magyarok vagyunk, és magyarul beszélünk. [...] Most, hogy így visszagondolok, a kiérkezésem után én olyan emberekkel is összebarátkoztam Kanadában, akikkel itthon, Magyarországon nem hozott volna össze a sors. Ilyen helyzetben az ember alkalmazkodik. Mi nem ismertünk ott szinte senkit. Vágytunk a magyar szóra, és hogy magyar közösségbe tartozzunk.

GD: Milyen volt a magyar élet Edmontonban az 1970–80-as években?

SzA: Nagyon aktív. A rendezvényeken tömve volt a Magyar Ház. Most nehezebb összeszedni az embereket. Akkor még aktívak voltak az ötvenhatosok, és nekik ez fontos volt. A mai fiataloknak már más a prioritása. [...] Kanadában az ötvenhatosok nagyon fellendítették a magyar életet. Mire ők megérkeztek, a korábbi generációk már kiöregedtek. Az ötvenhatosok voltak azok, akik a szervezeti életet újra beindították. [...] Én úgy tudom, hogy a régi magyarok tárt karokkal fogadták őket. A közösségen belül nagyobb volt az egyetértés, együttműködés, mint most.

GD: Az edmontoni Magyar Ház egy különálló intézmény, vagy több helyi magyar szervezet székhelye?

SzA: A Magyar Ház az Edmontoni Magyar Kultúrkör székhelye, ami egy ernyőszervezet. Minden az alá tartozik, a helyi focicsapattól kezdve a Csárdás Bál Bizottságon át a tánccsoportig minden. [...] Az Edmontoni Magyar Kultúrkör az egyik alapító tagja a 2001-ben létrehozott Kanadai Magyar Kulturális Tanácsnak, melynek én vagyok az elnöke. Ennek a nagyobb, országos ernyőszervezetnek az a célja, hogy az edmontoni Magyar Házhoz hasonló intézményeket, tehát az összes kanadai Magyar Házat összefogja. [...] Minden nagyvárosban van Magyar Ház, közülük több is nagy múlttal rendelkezik. Nyugaton például a vancouveri Magyar Ház hetven, a victoriái Magyar Ház több mint ötvenéves. Van Magyar Ház Kelowna, Calgary, Edmonton, Saskatoon, Winnipeg és Lethbridge

városaiban, aztán keleten, Toronto, Niagara, Welland, Windsor, Cambridge, Guelph, Ottawa, London, Brantford városaiban is. Montrealban ugyan nincs Magyar Ház, de van egy magyar közös bizottság, ami összefogja a helyi szervezeteket. Ezen kívül több olyan település is van, ahol élnek magyarok kisebb csoportokban, de még nincs Magyar Házuk. Ilyen például Halifax Nova Scotiában, ahol a magyarok még nem tartoznak az intézményesült diaszpórába, de már kezdünk rájuk odafigyelni.

GD: Létezik valamiféle együttműködés a kanadai magyar szervezetek és más országok magyar szervezetei között?

SzA: A Magyar Diaszpóra Tanács megalakulása óta vannak kapcsolódási pontok. Én tartom a kapcsolatot a Diaszpóra Tanács regionális elnökeivel és még néhány amerikai [Egyesült Államokban működő] szervezettel is. Jóban vagyok például a Los Angeles-i Magyar Ház vezetőivel, mert szoktunk oda koordinálni programokat. [...] Az igazat megvallva nem látom át az amerikai szervezeteket, és az az érzésem, hogy ők maguk sem ismerik egymást. Nemrég készítettem egy kiadványt, amelyben az összes kanadai városban működő magyar szervezetről volt egy rövid leírás. Ezt körbeadtam a Diaszpóra Tanács ülésén. Az Amerikából jelenlévők közül odajöttek hozzám néhányan, és csodálatukat fejezték ki, amiért mi, kanadai magyarok ilyen sokat tudunk egymás szervezeteiről. Szerintem Amerika túl nagy ahhoz, hogy bárki átlássa az egészet. A tíz tartományból álló Kanadában talán könnyebb egy ilyen kiadványt megvalósítani. [...] Az együttműködés terén fontos kihangsúlyozni a cserkészet szerepét. Ők gyakran összejárnak. A kanadai magyar cserkészek is részt vesznek a fillmore-i táborban, ahová a világ minden részéről érkeznek magyar cserkészek, de át szoktak járni a közelebbi amerikai településekre is, például Detroitba.

GD: A Kanadában működő magyar szervezetek mennyire nyitottak a többségi társadalom felé?

SzA: A Magyar Házak célja elsősorban a magyarság fenntartása, a helyi magyar közösségi élet irányítása, magyarok összefogása politikai és vallási elkötelezettség nélkül, de ugyanakkor céljuk az is, hogy a magyarságot megismertessék a kanadaiakkal. [...] Ez utóbbi célt szolgálják például a magyar bálók. Calgaryban Hungária bálnak hívják, melyet korábban a Magyar Honvédelmi Barátok társasága tartott. Mindig palotással kezdődik, aztán jön az elegáns ötfogásos vacsora. Erre meg szoktuk hívni a város képviselőit is, jóban vagyunk a kanadai politikai vezetőkkel. A magyar nép '56 után nagyon elismertté és népszerűvé vált Kanadában. Rengeteget hívtak minket csárdás táncbemutatót tartani. Nagyon szerették az európai kultúrát, de ez a lelkesedés mára alábbhagyott. Most az indiaiak és a kínaiak lettek közkedveltek. [...] Kanadában minden városnak van egy nemzetiségi fesztiválja, mely a helyi etnikai csoportok közös szervezésében valósul meg. Winnipegben például Folkloramának hívják, Edmontonban pedig Heritage Fesztiválnak. A legutóbbi

Heritage Fesztiválon 83 nemzet mutatkozott be. A magyarok egy nagy sátorban adtak tipikus magyar ételeket: lángost, kolbászt, székelykáposztát, gulyáslevest. A lángososnál két és fél óras sor állt, három nap alatt több mint 10 ezret adtunk el belőle. A sátor másik részében népművészeti ruhákat és tárgyakat mutattunk be. [...] Kanadában kormányhá-
tározat van a multikulturalizmus támogatásáról. Ez egyben azt is jelenti, hogy felméri, ki
melyik etnikumhoz tartozik. A népszámlálások során ajtóról ajtóra mennek, mindenkihez
bekopognak, és megkérdezik, hogy melyik etnikai csoportba tartozik. [...] A legutóbbi
népszámlálások alkalmával 350 ezer ember vallotta magát magyar származásúnak. Közü-
lük azonban nem mindenki beszél magyarul, és akik beszélnek is, nem biztos, hogy aktív
tagjai a kint élő magyar közösségnek. Egyszerűen csak tudják, hogy az őseik magyarok
voltak, így magyar származásúnak vallják magukat. A lányom is ilyen, bár jól beszél ma-
gyarul, és mindig be is írja, hogy magyar, nem aktív tagja a helyi magyar közösségnek.
Kanadában muszáj valahonnan származnod, mert aki nem tudja, honnan származik, azt
unalmas kanadainak tartják. Erről van egy jó sztorim. Amikor elkezdtem dolgozni az
egyetemen, még akcentussal beszéltem angolul. Még itthon tanultam az angolt, magyar
anyanyelvű tanártól, akinek szintén erős akcentusa volt. Miután megérkeztem Kanadába,
nagyon sokat dolgoztam azon, hogy a kiejtésemen javítsak. A diákjaim az egyetemen meg
azt mondták, hogy örüljek neki, hogy én más vagyok, legyen rá büszke, és ne akarjam az
akcentusomat megváltoztatni, mert az úgy bájos, ahogy van. [...] Ez egy toleráns társa-
dalom. Én úgy látom, más országokban mindenki egy kicsit fél bevallani, hogy honnan
jött. A különböző etnikumú közösségek között politikai nézeteltérések vannak. Kanadá-
ban az etnikai hovatartozásból nem csinálnak nagy dolgot, nem politizálnak róla annyit.
[...] Emlékszem, amikor Jugoszlávia szétesett, és dúlt a háború a délvidéken, az edmontoni
Heritage Fesztiválon a szerbek és a horvátok együtt sütötték a kolbászt, haverkodtak egy-
mással. [...] Kanadában szívesen látják a magyarokat. A kanadaiakat könnyű überelni,
nem egy szorgalmas népség, a magyarok viszont nagyon képzetek, precízen és keményen
dolgoznak, ezért nagyon számítanak ránk.

**GD: Korábban említetted, hogy az elnöklelet alatt működő Kanadai Magyar Kulturális Tanács (KMKT) a helyi Magyar Házakat, illetve kisebb szervezeteket hi-
vatott összefogni. Milyen célt szolgál a másik ernyőszervezet, a Kanadai Magyarok Országos Szövetsége (KMOSZ)?**

SzA: A KMOSZ jó tíz évvel később jött létre, mint a KMKT, valamikor a 2010-es évek
elején, amikor Pordány volt a nagykövet [Pordány László, Magyarország ottawai nagyköve-
te 2011–2014 között]. Eleinte ez okozott is némi nézeteltérést, hiszen a KMOSZ vezetősége
semmibe vette a KMKT addigi tevékenységét, és újra akarta szervezni a kanadai magyaro-
kat. A KMKT azonban nagy múltra tekint vissza, ugyan csak 2001-ben jött létre, alapító
szervezetei már jóval korábban is léteztek. [...] A KMKT folyamatosan bővül, azóta is

rengeteget gyarapodott, amióta átvettem az elnökséget Somorjai Ágnestől. Csomó szervezet a KMOSZ-tól is átjött hozzánk. Önként jönnek, mert látják, és mondják is, hogy „*hú, ti milyen jól dolgoztok*”. A KMKT-ban mi mindenkit szívesen látunk.

GD: A KMKT honlapján, az ernyőszervezet legfőbb céljai között szerepel az is, hogy idézem: „*Megakadályozni minden romboló törekvést és segítő kezet nyújtani a problémák megoldására*”. Mit jelent ez pontosan? Milyen romboló törekvéseket kell megakadályoznotok Kanadában?

SzA: Romboló törekvések alatt elsősorban azokat az egyéni érdekeket szolgáló törekvéseket értjük, melyek a helyi közösség számára károsak. Itt főképp a szervezetek közötti viszályokról van szó, a civakodásról, az egymás fölülmüléséről, ami ellehetetleníti a közös munkát. [...] Én azt mondom, hogy a béke a fontos, én pozitív közegben szeretek lenni, mert csak abban lehet dolgozni. [...] Másrészt szintén rombolónak tartjuk azokat a negatív híreket, melyeket egyes médiumok a magyar kormányról terjesztenek. Nekünk ugyanis célunk megvédeni Magyarországot jó hírnevét. [...] Fájó pont számomra, ha elvárják tőlem, szégyelljem, hogy magyar vagyok.

GD: Ki várja el ezt tőled?

SzA: A mostani kanadai kormányon belül vannak, akik ítélkeznek a miniszterelnökünk felett. Mondok egy példát. Amikor elindult a Kőrösi Csoma Sándor Program, felvettem a kapcsolatot Kanada magyarországi nagykövetségével. Udvariasan megkértem őket, hogy adjanak ajánlólevelet a Kanadába érkező ösztöndíjasoknak azért, hogy könnyebben jöhessenek be az országba. Ez öt éven keresztül működött is, azonban idén [2018 elején], kaptam egy levelet a kanadai nagykövetségtől, amiben azt kérdezték tőlem, hogy miért olyan fontos számomra, hogy ők támogassák ezt a programot. Hivatalos tájékoztatást kaptak, hogy miről szól a program, mégis ezt kérdezték, ami nagyon rosszul esett. Olyan volt, mintha azt kérdeznék, miért olyan fontos, hogy magyar maradjak. Kétoldalas válaszlevelet írtam nekik arról, hogy miért fontos, meg hogy én negyven éve vagyok kanadai állampolgár, azóta élek multikulturális környezetben, de ennek ellenére nehezen adták meg az ajánlólevelet az ösztöndíjasoknak. [...] Véleményem szerint a kanadai nagykövet asszony azért nem akarta támogatni a Kőrösi Csoma Sándor Programot, mert nem szimpatizál a jelenlegi magyar kormánnyal. Én akkor sem fogom szégyellni, hogy magyar vagyok! Akkor sem szégyelltem, amikor Magyarországon még kommunizmus volt. [...] Még Kanadából egyeztettem e-mailen a nagykövet asszonnyal, aki a napokban fogad majd a budapesti irodájában, így lehetőségem lesz személyesen is kifejezni neki a Kőrösi Csoma Sándor Program jelentőségét.

GD: A Kanadában élő magyarok nyomon követik a magyarországi eseményeket? Érdeklí őket Magyarország belpolitikája?

SZA: Nyomon követik, különösen most [2018], a választások miatt. Meglepően sok kormánypárti és kevés ellenzéki él a diaszpórában. Mindenki azt mondja, hogy ez az arány meg fog változni az új gazdasági emigránsok miatt. Akik az utóbbi években jöttek ki, azok közül sokan kritizálják a jelenlegi magyar kormányt, de azok a mi közösségi programjainkra sem jönnek el.

GD: Az új kivándorlók leginkább mely térségből érkeznek Kanadába: Budapestről, vagy inkább vidékről, esetleg a szomszédos országokból, Erdélyből, Felvidékről, Vajdaságból, Kárpátaljáról?

SZA: Két évvel ezelőtt készítettek velem egy interjút az M1-en, amiben megkérdezték tőlem, hogyan látom a kanadai magyarság jövőjét. Én erre azt válaszoltam, hogy az elcsatolt területekről származó magyarok fogják Kanadában a magyar közösségi életet továbbvinni. Ez mostanra be is igazolódott. A torontói Magyar Ház vezetőségének 90%-a erdélyi. Ők aktívak. Ellenben a Magyarországról kivándoroltakkal, akikről az előbb beszéltem. Rájuk nem számíthatunk, ők el sem mennek a Magyar Házakba. A gyerekeiket ugyan eljáratják a hétvégi magyar iskolába, mert az fontos számukra, hogy a gyerek megmaradjon magyarnak, de a rendezvényekre már nem jönnek el, a közösségi életben nem vesznek részt. Szóval leadják a gyereket az iskolában, majd érte mennek, és ennyi. Az elcsatolt területekről származó magyarok ellenben nemcsak eljönnek a programokra, de az önkéntes munkára is hajlandóak. [...] Új ötletekkel jönnek, a programokat a saját hagyományaik szerint alakítják. Ennek következtében változott a kulturális igény is a kanadai Magyar Házakban.

GD: Milyen minőségi változást idézett elő Kanadában a Magyarországgal szomszédos országokból származó magyarok nagyobb számú és intenzitású jelenléte a közösségi programokon?

SZA: A '80-as években, amikor Magyarországról meghívtunk egy jazz zenekart, telt ház volt a Magyar Házban. Az ilyen jellegű programokat azonban az elcsatolt területekről érkező magyarok nem igénylik. Sok magyar véleménye szerint őket csak a gála bálók érdeklik. [...] Ha kulturális programokról van szó, például irodalmi estekről, akkor ezek főképp a hagyományos magyar költészetéről szólnak, azokról az írókról, akikről az iskolában tanultak. [...] Bede Fazekas Zsolt, a Torontói Független Magyar Rádió vezetője egyszer meg is jegyezte: *„lehet, hogy aktívabbak lettünk, hogy a magyar kormánytól is egyre több segítséget kapunk ahhoz, hogy Kanadában pezsegen a magyar élet, de az egy másik kérdés, hogy milyen lett a színvonal”*.

GD: Magyarország 2010 óta egyre kiterjedtebbé vált diaszpórapolitikájának első törvényes megjelenése az egyszerűsített honosítási eljárás bevezetése volt. A Kanadában élő magyarok közül sokan éltek ezzel a lehetőséggel? Fontosnak tartják a magyar állampolgárság felvételét?

SzA: A magyar állampolgárság elsősorban azoknak volt fontos, akik az elcsatolt területekről származtak, és még régen mentek ki Kanadába. A Magyarországról származó magyaroknak ez kevésbé volt fontos. Most azonban nekik is egyre fontosabbá vált, mert a már kint született gyerekeik a magyar állampolgárság felvételével egyben az Európai Unió polgáraivá is válnak, így könnyebben tudnak Magyarországra, illetve Európába menni, továbbtanulni, dolgozni. [...] Azoknak, akik Magyarországra mennek továbbtanulni, ha magyar állampolgárként veszi fel őket az egyetem, kevesebb tandíjat kell fizetni. [...] Sokak számára fontos az is, hogy milyen kormány van ma hatalmon Magyarországon. Ők azért veszik fel az állampolgárságot, hogy szavazhassanak a választásokon. Levélben adják le a voksaikat, mert nincs magyarországi lakcímük.

GD: Az egyszerűsített honosítási eljárás bevezetésén és a szavazati jog kiterjesztésén túl, mely diaszpórapolitikai gyakorlatoknak van nagyobb jelentősége a Kanadában élő magyar közösségekben?

SzA: A magyar kormány nagyon sok mindenben segít nekünk. A Kőrösi Csoma Sándor Program mindenképpen kiemelendő, de egyre több anyagi támogatást is kapunk, melynek köszönhetően nagyobb költségvetésű rendezvényeket is tudunk szervezni. Például szoktunk magyarországi vendéglőadókat hívni. Egyszer a Csík Zenekar is fellépett nálunk, akiket a magyar kormány támogatása nélkül nem tudtunk volna kifizetni. Mint az ebből a példából is látszik, a rendezvényekre kapott magyar támogatások nagy része visszazáll Magyarországra, mert legtöbbször az onnan hívott előadóknak adjuk a pénzt. [...] Ezen kívül pályázati támogatás formájában kapunk külön anyagi segítséget fejlesztésekre, a Magyar Házak renoválására. A nagyobb összegű beruházási támogatásokat eddig főképp Torontó kapta. A beruházások közül megemlíteném a torontói Magyar Házat, a torontói magyar Baptista templomot, a Szent Erzsébet iskolát és a tervezetben lévő torontói missziós diaszpóra központot. Vannak ugyan az ország más részén is korszerű Magyar Házak, mint a calgaryi Magyar Ház, melyet a helyi közösség saját erőből vásárolt, de több öreg Magyar Ház azonban elég rossz állapotban van, a konyhák, fürdőszobák közel negyven éve nem voltak felújítva. [...] Nagyon sok tervünk van a jövőre nézve, és reméljük, hogy a megvalósításukhoz továbbra is támogat minket a magyar kormány. Például szeretnénk a Magyar Házak mellett egy vagy két futballpályát kialakítani, mert abból nagy hiány van Kanadában, így jó áron ki lehetne adni, a bevételt pedig a Magyar Házak fenntartására tudnánk fordítani. [...] Régebben az ilyen jellegű fejlesztéseket a kanadai kormány is nagyban támogatta, de mára főleg csak a magyar kormány segítségére számíthatunk.

GD: A kanadai kormány miért nem támogatja úgy a magyar közösségeket, mint régen?

SzA: A kanadai kormánynak már nem elsődleges az európai multikulturális csoportok támogatása. Azt nem mondhatom, hogy a liberálisok miatt van ez így, mert már előtte, amikor még a konzervatívok voltak hatalmon, sem kaptunk túl sok állami támogatást. Helyette most azt csinálják, hogy a szerencsejátékból, vagyis a kaszinókból befolyó pénz egy részét odaadják a nonprofit szervezeteknek. Minden két évben egyszer kap ilyen lehetőséget egy-egy szervezet. Ilyenkor a szervezet önkéntesei biztosítják a munkaerőt, és egy kaszinóval átlagosan 70 ezer dollárt lehet keresni, ami nekünk a Magyar Ház kétéves fenntartásához szükséges. Egyébként az ilyen kaszinópénzt csak a kormány által meghatározott dolgokra költethetjük.

GD: Magyarország diaszpóra felé irányuló támogatáspolitikája szorosan kötődik a 2010 óta hatalmon lévő Fidesz-KDNP pártkoalíció nemzetegyesítő ideológiájához. A magyar diaszpórapolitika általános megítélésével kapcsolatban ebből kifolyólag alakultak ki nézeteltérések, esetleges konfliktusok a Kanadában élő magyarok körében?

SzA: Mi mint ernyőszervezet elsősorban nemzetpolitikát követünk, nem pártpolitikát. Ezt mindig nagyon határozottan hangsúlyozom, ellenkező esetben nem csatlakozna hozzánk ennyi ember. A nemzetpolitikára, a nemzetpolitikai támogatásokra mindenki nyitott. Mi örömmel vesszük, hogy Magyarországon olyan kormány van hatalmon, aki nem határokon gondolkodik, hanem magyarságban. [...] Az előző kormányt nem érdekelte, hogy kik vagyunk, vagy hogy létezőnk-e egyáltalán. Ez az elzárkózás ráadásul kölcsönös volt: az ötvenhatosok sokáig nem fogadták a Kanadába érkező magyar külképviseleteket, nem hívták meg sem a nagykövetet, sem a főkonzult a Magyar Házakba, mert azt mondták, hogy egy kommunista kormánytól ne jöjjön ide senki. Mára ez a helyzet megváltozott, sokkal nyitottabb lett a kapcsolatunk a magyar kormánnyal. [...] Nekünk nincsenek elvárásaink, mi akkor is magyarok maradunk, ha a magyar kormány nem segít minket, de ha segít, azt megköszönjük. Nagyon jólesik az odafigyelés, és hálásak vagyunk a támogatásért, de ettől még a magyarságunk nem válik függővé a magyarországi politikától.

GD: Végezetül néhány, a diaszpóra szervezeti életében betöltött vezető pozícióddal kapcsolatos személyes kérdést szeretnék feltenni. Először is, a nagyobb ernyőszervezetek – mint a Kanadai Magyar Kulturális Tanács – irányítása önkéntes munka, vagy fizetés is jár érte?

SzA: A Kanadában működő nonprofit szervezetekre vonatkozó szabályzat szerint minden ilyen tevékenység önkéntes jellegű. A szervezeteink fenntartására is csak az

elmúlt nyolc évben kapunk anyagi segítséget a magyar kormánytól. Azelőtt ez sem volt. A szervezeteket a saját pénzünkből és önkéntes munkánkkal tartottuk fent.

GD: Tehát ezt a rengeteg közösségépítő tevékenységet, a rendezvényszervezéstől az országhatárokat átívelő kapcsolattartásig mindvégig a szabadidődben végezted?

SzA: Igen. Én alapvetően biológus vagyok, de már nyugdíjas. Mikrobiológia laboratóriumi gyakorlatot tanítottam az Albertai Egyetemen, Edmontonban, és amellet csináltam az önkéntes munkát.

GD: A családod, a barátaid mit szólnak ahhoz, hogy az egyetemi karriered mellett a szabadidőd nagy részét a Kanadában élő magyar közösségi élet megszervezésével töltöttesd, és töltöd még most is, a nyugdíjas éveidben?

SzA: Mindenki azt mondja, hogy nagyon sokat terhelem magam, és nem kéne ennyit vállalnom, azonban nekem ez nem terhes. Most például egy KMKT online kiadványon dolgoztam, mely hírt ad a fontosabb eseményeinkről a weboldalunkon. A megírásához képes voltam éjjel kettőig fennmaradni, mert nagyon fontosnak éreztem, hogy nyoma legyen annak, amit csinálunk. Egyébként a KMKT weboldalát is én szerkesztem, és legalább négy Facebook-oldalt futtatok. [...] Ez egy életstílus. Nem tudom azt mondani, hogy most nincs időm, vagy energiám. Csinálom és kész. Ha valaki szívvel-lélekkel magyar, akkor ezt az életet éli.

Tusnádfürdő, 2018. július 27.